

2023. GADĀ ENERGOEFEKTIVITĀTES MONITORINGA SISTĒMAS IETVAROS PAZIŅOTIE PASĀKUMI UN TO REZULTĀTĀ IEGŪTIE ENERĢIJAS IETAUPĪJUMI

Būvniecības valsts kontroles birojs (turpmāk – Birojs) sagatavojis apkopojumu par 2023. gadā iegūtajiem enerģijas ietaupījumiem (turpmāk – Pārskats), ievērojot Energoefektivitātes likuma (turpmāk – Likums) 4.¹ panta pirmo daļu¹ un Ministru kabineta 2022. gada 22. oktobra noteikumu Nr. 660 “Energoefektivitātes monitoringa noteikumi” (turpmāk – Noteikumi Nr. 660) 6.5. apakšpunktu².

1. Energoefektivitātes politikas pasākumi, kas saņēmuši kādu no atbalsta veidiem, un to ietaupījums

AS “Attīstības finanšu institūcija Altum” ziņoto energoefektivitātes paaugstināšanas projektu enerģijas ietaupījums 2023. gadā ir **5,310 GWh**. Ziņotie projekti aptver privātmāju energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus, kā arī uzņēmumu energoefektivitātes paaugstināšanu.

Centrālās finanšu un līgumu aģentūras un Vides investīciju fonda iesniegtajos pārskatos par 2023. gadu, ņemot vērā laika nobīdi attiecībā uz datu ziņošanu pēc projektu pabeigšanas, nav iekļauts neviens projekts, kuru ieviešana ir noslēgusies 2023. gadā³. Vienlaikus no Vides investīciju fonda ir saņemta informācija par 2021. un 2022. gadā īstenotajiem energoefektivitātes projektiem, kuri netika iekļauti iepriekšējo gadu ziņojumos. To rezultātā 2021. gadā sasniegts enerģijas ietaupījums **4,923 GWh**, bet 2022. gadā – **0,153 GWh**. Ietaupījumi galvenokārt gūti, pašvaldībām ieviešot viedās apgaismojuma tehnoloģijas Emisijas kvotu izsolišanas instrumenta (turpmāk - EKII) ietvaros. Enerģijas ietaupījumi un to sīkāks sadalījums norādīts 1. tabulā.

1. tab. Energoefektivitātes politikas pasākumi, kas saņēmuši kādu no atbalsta veidiem

Nr. p. k.	Pasākums	Jauns enerģijas ietaupījums 2021. gadā, GWh	Jauns enerģijas ietaupījums 2022. gadā, GWh	Jauns enerģijas ietaupījums 2023. gadā, GWh
1.	AS “Attīstības finanšu institūcija Altum” ziņotie energoefektivitātes paaugstināšanas projekti			
1.1.	Uzņēmumu energoefektivitātes paaugstināšana	3,496	13,129	4,787
1.2.	Privātmāju energoefektivitātes paaugstināšana	0,194	1,199	0,523
2.	Vides investīciju fonda ziņotie energoefektivitātes paaugstināšanas projekti			
2.1	EKII ietvaros īstenotie energoefektivitātes paaugstināšanas projekti	4,923	0,153	
KOPĀ:		8,613	14,481	5,310

¹ Būvniecības valsts kontroles birojs apkopo un katru gadu līdz 1. martam iesniedz atbildīgajai ministrijai informāciju par energoefektivitātes monitoringa ietvaros iegūto enerģijas ietaupījumu.

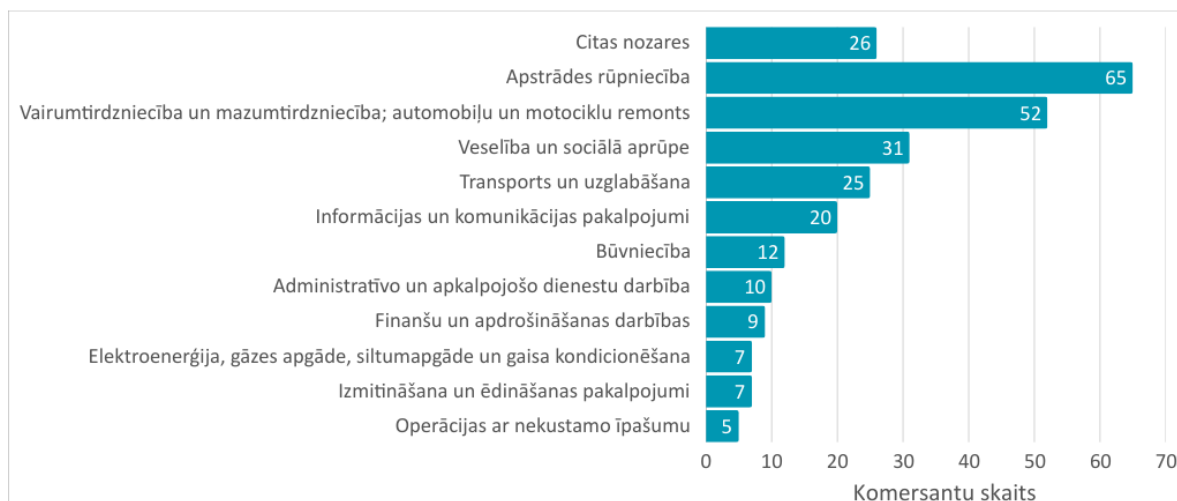
² Atbildīgā iestāde iesniedz Ekonomikas ministrijā Energoefektivitātes likuma 4.¹ panta pirmajā daļā norādīto informāciju par aizpagājušo kalendāra gadu un publicē to savā tīmekļvietnē.

³ Ja attiecināms, informācija par enerģijas ietaupījumiem no 2023. gadā pabeigtiem projektiem tiks iekļauta ziņojumā par 2024. gadā sasniegtajiem enerģijas ietaupījumiem.

Ņemot vērā iepriekš minēto pasākumu dzīves cikla ilgumu, periodā līdz 2030. gadam kumulatīvais enerģijas ietaupījums sasniegs **93,087 GWh**.

2. Lielie uzņēmumi un lielie elektroenerģijas patērētāji

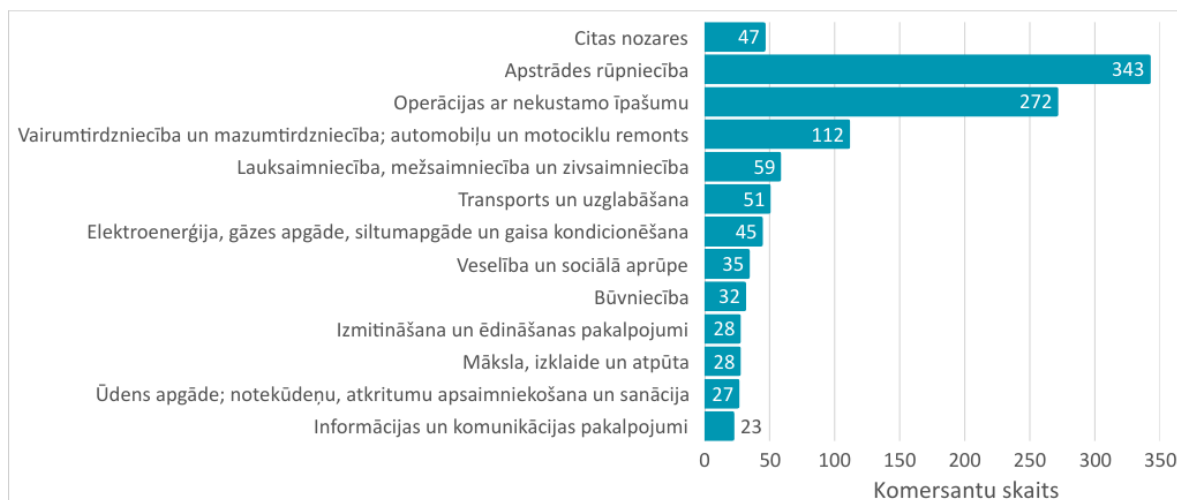
2023. gadā lielā uzņēmuma statusam⁴ atbilda 269 komersanti, kas ir par 9 komersantiem vairāk salīdzinājumā ar 2022. gadu. Komersantu sadalījums pēc darbības veidiem (NACE 2. red.), atlasot nozares, kur ir lielākais lielo uzņēmumu skaits, apkopots 1. attēlā.

1. att. Lielo uzņēmumu sadalījums atsevišķās nozarēs 2023. g.

Salīdzinot 2023. gada lielo uzņēmumu sadalījumu ar 2021. līdz 2022. gadu, secināms, ka joprojām vislielākais lielo uzņēmumu skaits ir apstrādes rūpniecībā un vairumtirdzniecībā, kopā veidojot gandrīz pusi jeb 42,8 % no kopējā lielo uzņēmumu skaita.

2023. gadā lielo elektroenerģijas patērētāju⁵ statusam kopā atbilda 1102 komersanti, no kuriem 174 komersanti vienlaikus atbilda arī lielā uzņēmuma statusam. Tādējādi tikai lielā elektroenerģijas patērētāja statusam 2023. gadā atbilda 928 komersanti. Salīdzinājumā ar pēdējiem gadiem (2022. gadā – 924 komersanti, 2021. gadā – 897 komersanti, 2020. gadā – 929 komersanti) var secināt, ka lielo elektroenerģijas patērētāju skaits kopumā ir stabils. Nozares (darbības veidi atbilstoši NACE 2. red.) ar vislielāko lielo elektroenerģijas patērētāju skaitu apkopotas 2. attēlā.

2. att. Lielo elektroenerģijas patērētāju sadalījums atsevišķās nozarēs 2023.g.

⁴ saskaņā ar Likuma 10. panta pirmās daļas prasībām

⁵ saskaņā ar Likuma 12. panta pirmās daļas prasībām

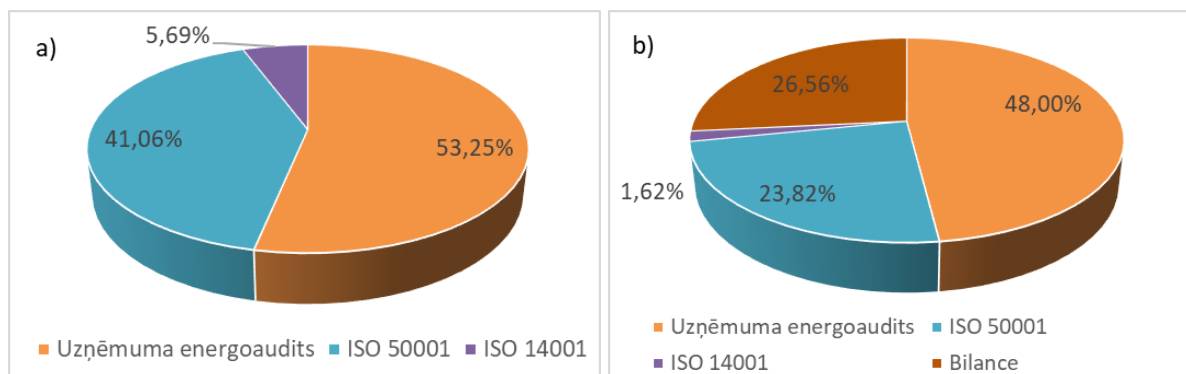
Apstrādes rūpniecība un operācijas ar nekustamo īpašumu ir divas nozares, kurās darbojas vislielākais lielo elektroenerģijas patērētāju skaits. Vienlaikus jāatzīmē, ka ievērojama daļa (22,9 %) no sākotnēji identificētajiem lielajiem elektroenerģijas patērētājiem iesniedz elektroenerģijas patēriņa bilanci, jo paši nepatērē visu elektroenerģiju, bet daļu nodod citiem apakšlietotājiem. Lielākā daļa no šiem komersantiem (80 %) pārstāv nozari, kura nodarbojas ar operācijām ar nekustamo īpašumu.

2.1. Lielo uzņēmumu un lielo elektroenerģijas patērētāju Likuma prasību izpilde

Lielajiem uzņēmumiem un lielajiem elektroenerģijas patērētājiem gada laikā pēc iekļaušanas sarakstā ir jāveic uzņēmuma energoaudits vai jāievieš sertificēta energopārvaldības sistēma (turpmāk – ISO 50001) vai vides pārvaldības sistēma ar papildinājumu (turpmāk – ISO 14001). Papildus tam, lielajiem elektroenerģijas patērētājiem, kuri paši nepatērē elektroenerģiju, bet nodod to citiem apakšlietotājiem, ir iespēja iesniegt apstiprinātu elektroenerģijas patēriņa bilanci, kas apliecina apakšlietotājiem nodotās elektroenerģijas apjomu.

2023. gadā no 212 komersantiem, kuriem beidzās energodokumentu derīguma termiņš, 203 komersanti, jeb 96%, paziņoja par Likuma prasību izpildi. No tiem 110 paziņoja par energopārvaldības sistēmas sertifikāciju/pārsertifikāciju, 87 – par uzņēmuma energoaudita veikšanu un 6 – vides pārvaldības sistēmas ar papildinājumu sertifikāciju/pārsertifikāciju.

3. attēlā ir apkopota informācija par visu lielo uzņēmumu un lielo elektroenerģijas patērētāju procentuālo sadalījumu attiecībā uz Likumā noteikto prasību izpildi.

2.2. Energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi un to ietaupījums lielajos uzņēmumos un lielajos elektroenerģijas patērētājos

Kopš 2023. gada energoefektivitātes monitoringa sistēma tiek uzturēta Energoresursu informācijas sistēmā (turpmāk – ERIS), kur ar informatīviem paziņojumiem komersantiem tiek atgādināts par ikgadējo pārskatu iesniegšanu. Tas būtiski palielinājis iesniegto ikgadējo pārskatu par sasniegtajiem enerģijas ietaupījumiem (turpmāk – ikgadējais pārskats) skaitu. 743 komersants iesniedza ikgadējo pārskatu, turklāt tukšo pārskatu īpatsvars veidoja 37 % no kopējā iesniegto pārskatu skaita (pagājušajā gadā šis rādītājs bija 32%). Tukšs pārskats nozīmē, ka konkrētajā pārskata gadā komersants nav īstenojis energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus un ieteikto pasākumu ieviešana jau ir veikta pilnā apmērā iepriekšējos gados vai plānota kādā no nākošajiem gadiem.

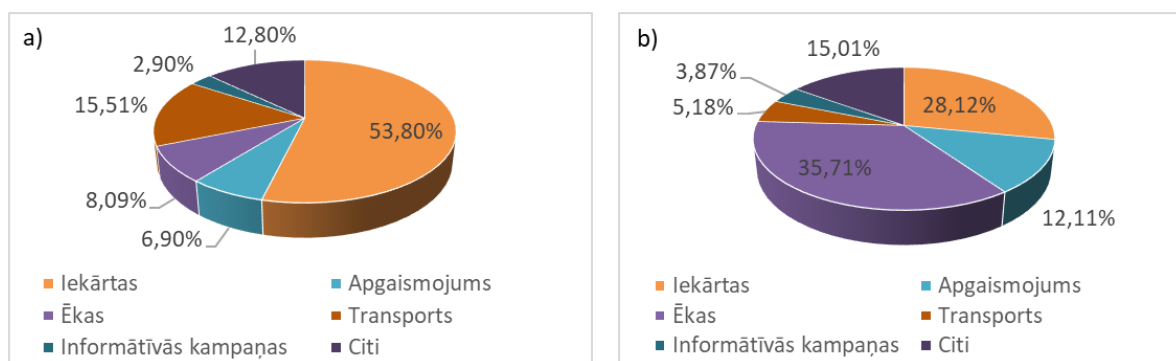
Lielie uzņēmumi un lielie elektroenerģijas patērētāji energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu ieviešanas rezultātā 2023. gadā kopā sasnieguši jaunus enerģijas ietaupījumus **84,543 GWh** apmērā (skat. 2. tabulu).

2. tab. Lielo uzņēmumu un lielo elektroenerģijas patērētāju sasniegtie enerģijas īstenotie energoefektivitātes pasākumi

Nr. p. k.	Komersantu sadalījums	Jauns enerģijas ietaupījums 2023. gadā, GWh
1.	Lielie uzņēmumi	45,363
2.	Lielie elektroenerģijas patērētāji	39,180
KOPĀ:		84,543

Ņemot vērā šo pasākumu dzīves cikla ilgumu⁶, periodā līdz 2030. gadam iegūtais kopējais kumulatīvais enerģijas ietaupījums veidos **582,673 GWh**.

Analizējot ieviestos energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu kategorijas, redzams, ka lielie uzņēmumi 2023. gadā līdzīgi kā iepriekšējā gadā lielāko enerģijas ietaupījumu sasniedza, veicot energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus kategorijā “Iekārtas” (skat. 4. attēlu), šajā kategorijā sasniedzot enerģijas ietaupījumu **24,405 GWh**. Lielie elektroenerģijas patērētāji lielākus enerģijas ietaupījumus sasniedza kategorijās “Ēkas” un “Iekārtas”, sasniedzot enerģijas ietaupījumus attiecīgi **13,991 GWh** un **11,018 GWh**.

4. att. Lielo uzņēmumu (a) un lielo elektroenerģijas patērētāju (b) ieviesto energoefektivitātes pasākumu enerģijas ietaupījuma sadalījums pēc kategorijām

3. tabulā ir apkopota informācija par lielo uzņēmumu un lielo elektroenerģijas patērētāju sasniegtajiem enerģijas ietaupījumiem pa kategorijām un izmaksām. Enerģijas ietaupījumu ieviešana komersantiem 2023. gadā izmaksāja 141 061,00 tūkst. euro.

3. tab. Lielo uzņēmumu un lielo elektroenerģijas patērētāju ieviesto pasākumu sadalījums kategorijās

Kategorija	Sasniegtais enerģijas ietaupījums, GWh	Kopējās izmaksas, tūkst. euro
Apgaismojums	7,876	3 923,40
Iekārtas	35,424	51 434,80
Ēka	17,661	17 030,20
Transports	9,068	57 154,40
Informatīvās kampaņas	2,829	28,90
Cits	11,685	11 489,30
KOPĀ	84,543	141 061,00

⁶ Pasākuma dzīves cikla ilgums atkarībā no pasākuma veida var būt robežās no 1 gada (informatīvie pasākumi) līdz pat 20-30 gadiem (ēku atjaunošanas pasākumi).

Jāatzīmē, ka sasniegtais enerģijas ietaupījums turpina samazināties trešo gadu pēc kārtas. 2021. gadā lielie uzņēmumi ietaupīja 56,546 GWh enerģijas, 2022. gadā - 53,953 GWh, bet 2023. gadā - 45,363 GWh. Lielo elektroenerģijas patērētāju enerģijas ietaupījums 2021. gadā bija 48,779 GWh enerģijas, 2022. gadā bija novērojams būtisks pieaugums – 76,054 GWh, bet 2023. gadā ir novērojams būtisks kritums – 39,180 GWh, neskatoties uz to, ka lielo elektroenerģijas patērētāju skaits paliek stabils. Tik būtisku enerģijas ietaupījuma kritumu var izskaidrot ar to, ka komersantiem vairs nav daudz energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu, kuru ieviešana būtu ekonomiski izdevīga. Tas tika arī secināts, veicot ikgadējās pārbaudes pie komersantiem.

2.3. Lēmumi par Likuma 10. un 12. panta prasību neizpildi

Ievērojot tiesību aktos noteikto, Birojs 2023. gadā 71 lielajiem elektroenerģijas patērētājiem nosūtīja atgādinājumus pirms energoefektivitātes nodevas piemērošanas. Informāciju par Likuma 12. panta prasību izpildi neiesniedza 19 lielie elektroenerģijas patērētāji, kā rezultātā minētajiem subjektiem tika pieņemti lēmumi par energoefektivitātes nodevas piemērošanu. No pieņemtajiem lēmumiem visi kļuva neapstrīdami Administratīvā procesa likuma 76. panta ceturtajai daļai.

Nemot vērā minēto, lēmumi par energoefektivitātes nodevas piemērošanu tika pieņemti par kopējo summu 277 108,18 *euro*. No pieņemtajiem lēmumiem:

- lielākā energoefektivitātes nodeva 71 246,61 *euro*;
- mazākā energoefektivitātes nodeva 6 009,81 *euro*;
- vidējā energoefektivitātes nodeva 14 584,64 *euro*.

Salīdzinājumā ar 2022. gadu nodevas likme par vienu patērēto megavatstundu (MWh) palielinājās par 14,9 %, proti, no 10,97 *euro*/MWh līdz 11,80 *euro*/MWh.

Tāpat Birojs 2023. gadā pieņēma 7 lēmumus par Likuma 10. panta prasību izpildi lielajiem uzņēmumiem, uzliekot par pienākumu sešu mēnešu laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas nodrošināt normatīvo aktu prasību izpildi. Visi 7 lēmumi kļuva neapstrīdami atbilstoši Administratīvā procesa likuma 76. panta ceturtajai daļai.

Norādāms, ka no pieņemtajiem lēmumiem 3 lēmumi netika izpildīti labprātīgi, līdz ar to Birojs katram no adresātiem piemēroja piespiedu naudu 5800 *euro* apmērā saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 370. Pantu.

3. Pašvaldības, valsts iestādes un citas atvasinātas publiskas personas

3.1. Likuma prasību izpilde

Likuma 5. panta 2. un 3. daļa noteic, ka valstspilsētu pašvaldībām ir jāievieš un jāuztur sertificētu energopārvaldības sistēmu, valsts iestādēm, novadu pašvaldībām un citām atvasinātām publiskām personām, kuru īpašumā vai valdījumā ir ēkas ar 10 000 kvadrātmetru vai lielāku kopējo references platību, ir jāievieš un jāuztur energopārvaldības sistēmu. Minētās prasības 2023. gadā attiecās uz 69 subjektu – 7 valstspilsētām, 12 valsts iestādēm, 36 novadu pašvaldībām un 14 citām atvasinātām publiskām personām, un to izpilde bija jānodrošina līdz 2023. gada 31. augustam.

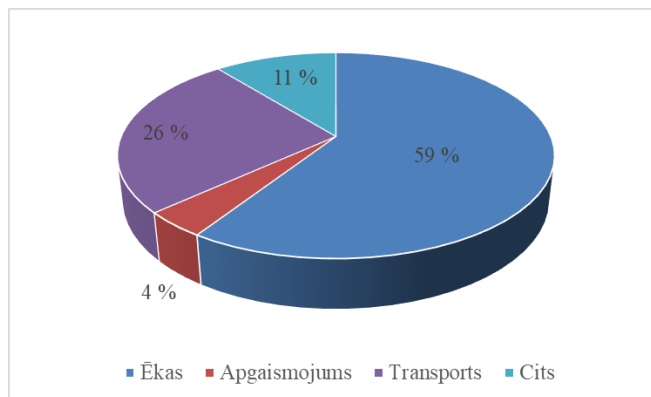
2023. gada 31. decembrī savu pienākumu izpildījušas un Birojam paziņojušas Valstspilsētu pašvaldības – 100 % apmērā, novadu pašvaldības – 78 % apmērā, valsts iestādes 75 % apmērā un citas atvasinātas publiskas personas 79 % apmērā.

Papildus informāciju par Likuma 5. panta prasību izpildi skat. pielikumā.

3.2. Enerģijas ietaupījums

Pašvaldībās energopārvaldības sistēmas ieviešanas rezultātā identificēto pasākumu īstenošana 2023. gadā kopā devusi enerģijas ietaupījumus **20,297 GWh** apmērā, kas periodā līdz 2030. gadam veidos kumulatīvo enerģijas ietaupījumu **101,730 GWh**.

Pašvaldībās energoefektivitāti paaugstinoši pasākumi visvairāk tikuši ieviesti kategorijā “Ēkas” (11,962 GWh) (skat. 5. attēlu).

5. attēls. Pašvaldībās ieviesto energoefektivitātes pasākumu enerģijas ietaupījuma sadalījums pēc kategorijām

Valsts iestāžu un citu atvasināto publisko personu ziņotie enerģijas ietaupījumi 2023. gadā sastāda **13,733 GWh**. Kumulatīvi šis ietaupījums periodā līdz 2030. gadam veidos **41,303 GWh**.

Vienlaikus jānorāda, ka atsevišķās valsts iestādēs sasniegtie enerģijas ietaupījumi tiek uzskaitīti sadaļā pie lielajiem uzņēmumiem un lielajiem elektroenerģijas patērētājiem, ņemot vērā, ka energopārvaldības sistēmas ieviešanu īsteno ēku apsaimniekotājs, kuram šis pienākums ir deleģēts.

Enerģijas ietaupījumus ziņo arī iestādes, kas īstenojušas informatīvos pasākumus vai kampaņas par energoefektivitātes uzlabošanas jautājumiem kādā no enerģijas galapatēriņa sektoriem, un minēto pasākumu vai kampaņas finansēšanai pilnā apmērā vai daļēji izmantots valsts, pašvaldības vai citu valsts institūciju un programmu finansējums. 2023. gadā iniciatīvas “Dzīvo siltāk” ietvaros ziņots enerģijas ietaupījums **25,105 GWh** apmērā, kas sasniegts, organizējot 11 informatīvos seminārus, nodrošinot dalību izstādēs, kur sniegtas konsultācijas 4500 apmeklētājiem, kā arī organizējot konkursu “Energoefektīvākā ēka”, kura ietvaros iesniegti 23 projektu pieteikumi. Paziņoto pasākumu ietaupījums apkopots 5. tabulā.

5. tab. Energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi un to ietaupījums valsts iestādēs un pašvaldībās

Nr. p. k.	Pasākums	Jauns enerģijas ietaupījums 2023. gadā, GWh
1.	Valsts iestāžu un citu atvasinātu publisko personu energopārvaldības sistēmu ieviešanas rezultātā konstatēto pasākumu īstenošana	13,733
2.	Pašvaldību energopārvaldības sistēmu ieviešanas rezultātā konstatēto pasākumu īstenošana	20,297
3.	Valsts institūciju veiktie regulārie sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi (Dzīvo siltāk! Semināri, dalība izstādēs, konkurss “Energoefektīvākā ēka”)	25,105
KOPĀ:		59,135

4. Energoefektivitātes pienākumu shēma

Atbilstoši šobrīd spēkā esošajam regulējumam⁷ Energoefektivitātes pienākuma shēmas otrais periods nav aktīvs. Līdz ar to enerģijas tirgotājiem nav saistoša prasība ieviest energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus pie saviem galalietotājiem un ziņot par sasniegtajiem enerģijas ietaupījumiem.

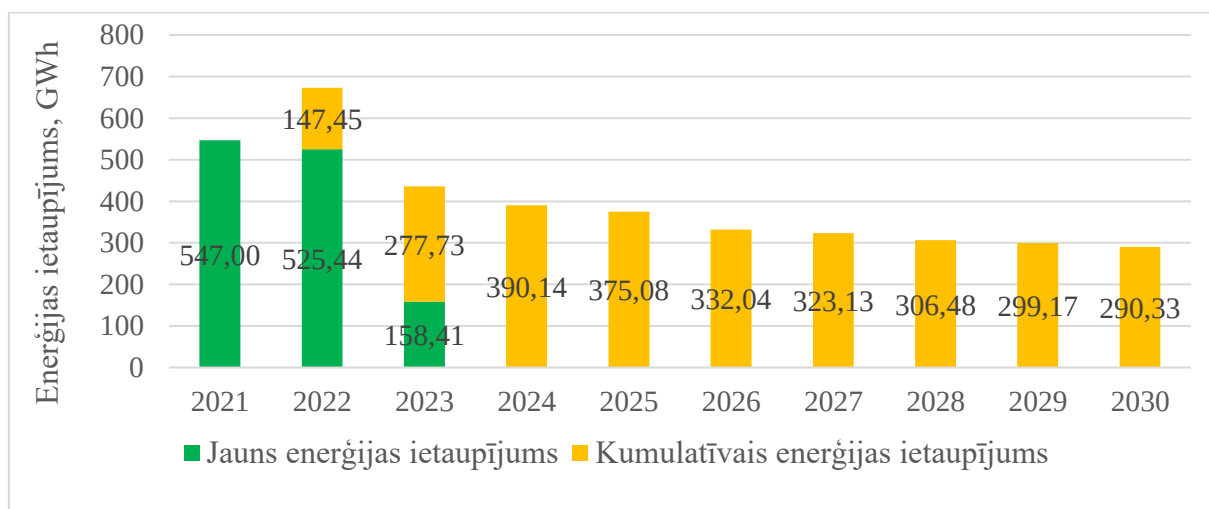
5. Kumulatīvais enerģijas ietaupījums un mērķa izpildes progress

Visu 2023. gadā īstenoto energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu enerģijas ietaupījumu kopsumma ir 158,412 GWh (jaunie ietaupījumi). Dati par enerģijas ietaupījumiem atsevišķās pasākumu grupās apkopoti 6. tabulā.

6. tab. Kopējais jaunais enerģijas ietaupījums 2023. gadā

Nr. p. k.	Pasākumu grupa	Jauns enerģijas ietaupījums 2023. gadā, GWh
1.	Energoefektivitātes politikas pasākumi, kas saņēmuši kādu no atbalsta veidiem	5,310
2.	Lielajos uzņēmumos un lielajos elektroenerģijas patērētājos īstenotie energoefektivitātes pasākumi	84,543
3.	Energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi valsts iestādēs un pašvaldībās, kā arī regulārie sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi.	59,135
4.	Enerģijas ietaupījumi, ko paziņojuši komersanti, kas zaudējuši lielā uzņēmuma/lielā elektroenerģijas patērētāja statusu	9,424
KOPĀ:		158,412

Ņemot vērā 2021. un 2022. gadā uzskaitīto enerģijas ietaupījumu, šobrīd kopējais enerģijas ietaupījums kopā ar kumulatīvo efektu ir 3972,378 GWh, kas ir 19,4 % no valsts obligātā kumulatīvā enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķa⁸. Enerģijas ietaupījuma kumulācija atspoguļota 6. attēlā.

6. att. Jaunie un kumulatīvie enerģijas ietaupījumi periodā no 2021. līdz 2030. gadamf

⁷ Ministru kabineta 2017. gada 25. aprīļa noteikumi Nr. 226 "Energoefektivitātes pienākuma shēmas noteikumi"

⁸ 20 472,02 GWh

Atbilstoši Latvijas oficiālās statistikas datiem, Latvijas galapatēriņš 2023. gadā bija 167,373 PJ jeb 46 492,5 GWh. Energoefektivitātes monitoringa sistēmas ietvaros uzskaitītais jaunais enerģijas ietaupījums 2023. gadā veido 0,34 % no Latvijas 2023. gada galapatēriņa.

6. Valsts ēkas

Birojs ik gadu sagatavo un publicē valsts institūciju īpašumā, valdījumā un lietošanā esošo ēku sarakstu⁹.

Saskaņā ar Direktīvas 2012/27/ES par energoefektivitāti 5. panta prasībām katra dalībvalsts nodrošina, lai, sākot ar 2014. gada 1. janvāri, katru gadu tiktu renovēti 3 % no centrālās valdības īpašumā esošo un izmantojamo ēku kopējās platības, kuras apsilda un/vai dzesē, lai izpildītu vismaz minimālās energoefektivitātes prasības. 3 % mērķi aprēķina, pamatojoties uz centrālās valdības īpašumā esošo un izmantoto ēku, kuru kopējā platība ir lielāka par 250 m², kas katra gada 1. janvārī neatbilst valsts minimālajām energoefektivitātes prasībām. Papildus 3 % mērķa izpildē ir iespējams ieskaitīt jaunas valstij piederošas un centrālās valdības izmantotas ēkas, kas aizstājušas konkrētas divu iepriekšējo gadu laikā nojauktas valsts ēkas vai ēkas, kas vairs netiek izmantotas citu ēku intensīvāka izmantojuma dēļ. Latvijā 3 % mērķi nav iekļautas šādas ēku kategorijas (izņēmumi):

- ēkas, ko oficiāli aizsargā kā daļu no klasificētas vides vai to īpašās arhitektūras un vēsturiskās vērtības dēļ, tiktāl, ciktāl konkrētu minimālo energoefektivitātes prasību izpilde nepieņemami izmainītu to raksturu vai izskatu;
- ēkas, kuras ir bruņoto spēku vai centrālās valdības īpašumā un kalpo valsts aizsardzības mērķiem, izņemot bruņoto spēku un citu valsts aizsardzības iestāžu personālam paredzētas atsevišķas dzīvojamās telpas vai biroja ēkas;
- ēkas, kas kalpo par kulta vietām un ko izmanto reliģiskām darbībām.

2023. gadā ir uzskaitītas 696 centrālās valdības ēkas ar kopējo platību 1 514 287 m². Renovācija 2023. gadā veikta 7 ēkām ar kopējo platību 22 800 m². 2024. gada renovācijas mērķis ir izpildīts ar 2021. gadā renovēto platību pārpalikumu. 2025. gadam 3 % renovācijas izvirzītais mērķis ir 45 429 m².

⁹ atbilstoši Direktīvas 2012/27/ES 5. panta 5. punkta prasībām, saraksts publicēts: <https://www.bvkb.gov.lv/lv/valsts-eku-saraksts>

8. tab. Direktīvas 2012/27/ES 5. panta 1. punkta prasību izpilde

Mērķa periods, gads	Saraksta publicēšanas datums	Kopējā platība atbilstoši ikgadējā valsts ēku saraksta datiem	Renovācijas mērķis, kopējā platība, m²	Izpildē ieskaitītā renovētā platība, m²													
				2011. gads	2012. gads	2013. gads	2014. gads	2015. gads	2016. gads	2017. gads	2018. gads	2019. gads	2020. gads	2021. gads	2022. gads	2023. gads	KOPĀ
				21 172	153 550	15 887	34 055	146 188	21 399	7 620	31 692	84 031	98 234	63 769	23 177	700 774	
2014	01.01.2014	2 589 322	77 680	21 172	56 508											77 680	
2015	01.01.2015	2 496 956	74 909		74 909											74 909	
2016	09.07.2015	2 205 847	66 175		22 133	15887	34 055	16 233								66 175	
2017	09.07.2016	1 999 337	59 980					59 980								59 980	
2018	09.07.2017	1 910 441	57 313					57 313								57 313	
2019	09.07.2018	1 865 090	55 953					12661	21 399	7 620	26 934					55 953	
2020	20.12.2019	1 798 901	53 550							-	4 758	48 792				53 550	
2021	01.07.2020	1 862 320	55 870									35 239	20 631			55 870	
2022	01.07.2021	1 560 732	46 822										46 822			46 822	
2023	24.10.2022	1 477 613	44 328										30 782	13 547		44 328	
2024	13.10.2023	1 288 585	38 658											38 658		38 658	
2025	31.10.2024	1 514 287	45 429											-11 564	23 177	22 252	45429
															548		
Kopā ieskaitīts renovācijas mērķis:				21 172	131 417	15 887	34 055	133 527	21 399	7 620	31 692	84 031	98 234	63 769	23 177	22 800	631 239
Nav pārņemts uz nākamajiem gadiem, m²:				0	22 133	0	0	12 661	0	0	0	0	0	11 564	0	0	46 358

Secinājumi

1. Kopējais energoefektivitātes monitoringa sistēmas ietvaros Biroja uzskaitītais jaunais enerģijas ietaupījums 2023. gadā ir 158,412 GWh. Kopā ar 2021. un 2022. gada ietaupījumiem periodā līdz 2030. gadam kumulatīvais enerģijas ietaupījums veidos 3972,378 GWh (19,4 % no valsts obligātā 2030. gada mērķa).
2. Salīdzinot ar 2022. gadu, jaunie enerģijas ietaupījumi 2023. gadā ir vairāk nekā trīs reizēs mazāki (2022. gadā – 525,441 GWh) Galvenais iemesls, ka 2022. gadā brīvprātīgi par enerģijas ietaupījumiem ziņoja enerģijas tirgotāji energoefektivitātes pienākuma ietvaros, ietaupot 373,459 GWh enerģijas pie galalietotājiem. Šis ietaupījums 2022. gadā veidoja 71,1% no kopējā jaunā enerģijas ietaupījuma. Pārsvarā tie bija informatīvie pasākumi. 2023. gadā elektroenerģijas tirgotāji vairs neiesniedza pārskatu, jo energoefektivitātes pienākuma shēma no 2021. gada nedarbojas.
3. Neskatoties uz to, ka ERIS ieviešana ļāvusi būtiski palielināt iesniegto ikgadējo pārskatu skaitu par ieviestajiem energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem, tomēr tukšo pārskatu iesniegšana (gadījumos, kad pārskata gadā nav īstenoti energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi) īpatsvars veido būtisko daļu – 2022. gadā tukšo pārskatu īpatsvars veidoja 32 % no kopējā ikgadējo pārskatu skaita, 2023. gadā – 37%. Ņemot vērā, ka Energoefektivitātes likums neuzliek par pienākumu katru gadu ieviest energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus, tad šo rādītāju, Birojs ietekmēt nevar.
4. Kopējais lielo uzņēmumu un lielo elektroenerģijas patērētāju skaits ik gadu svārstās nelielā apmērā, bet kopumā ir stabils (2021. gadā – 1172; 2022. gadā – 1184, 2023. gadā – 1197).
5. Attiecībā uz enerģijas ietaupījumiem, kurus sasniedza lielie uzņēmumi un lielie elektroenerģijas patērētāji 2023. gadā, tad šeit ir novērojams būtisks samazinājums – par 33%, neskatoties uz to, ka lielo uzņēmumu un lielo elektroenerģijas patērētāju skaits paliek stabils, kā arī iesniegto ikgadējo pārskatu skaits būtiski nav mainījies, salīdzinot ar 2022. gadu. Tik būtisku enerģijas ietaupījuma kritumu var izskaidrot ar to, ka komersantiem vairs nav daudz energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu, kuru ieviešana būtu ekonomiski izdevīga.
6. Pašvaldību un valsts iestāžu ziņotais enerģijas ietaupījums 2023. gadā, salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem, ir ievērojami audzis (2021. gadā – 7,519 GWh; 2022. gadā – 9,393 GWh, 2023. gadā – 34,030 GWh). Šajā sektorā no 69 subjektiem, Likumā noteikto pienākumu attiecībā uz energopārvaldības sistēmas ieviešanu Pārskata sagatavošanas brīdī, ir izpildījuši vairāk kā puse – 81 %.
7. Attiecībā uz 3 % renovācijas mērķa izpildi, renovācija 2023. gadā veikta 7 ēkām ar kopējo platību 22 800 m². 2023. gada renovācijas mērķis ir izpildīts ar 2021. gadā renovēto platību pārpalikumu. 2024. gadam 3 % renovācijas izvirzītais mērķis ir 45 429 m².

PIELIKUMS

ENERGOEFEKTIVITĀTES LIKUMA 5. PANTA PRASĪBU IZPILDE ¹⁰

Nr.	Nosaukums	PRASĪBAS IR IZPILDĪTAS		PRASĪBAS NAV IZPILDĪTAS
		Ieviesta sertificēta energo-pārvaldības sistēma	Ieviesta energo-pārvaldības sistēma	
VALSTSPILSĒTU PAŠVALDĪBAS (100 % izpilde)				
1.	Daugavpils valstspilsēta	✓		
2.	Jelgavas valstspilsēta	✓		
3.	Jūrmalas valstspilsēta	✓		
4.	Liepājas valstspilsēta	✓		
5.	Rēzeknes valstspilsēta	✓		
6.	Rīgas valstspilsēta	✓		
7.	Ventspils valstspilsēta	✓		
KOPĀ		7	-	-
NOVADU PAŠVALDĪBAS (81 % izpilde)				
1.	Alūksnes novads	✓		
2.	Bauskas novads	✓		
3.	Jēkabpils novads	✓		
4.	Līvānu novads	✓		
5.	Madonas novads	✓		
6.	Tukuma novads	✓		
7.	Valmieras novads	✓		
8.	Ropažu novads	✓		Paziņots 2024. gadā
9.	Saldus novads	✓		Paziņots 2024. gadā
10.	Dobeles novads		✓	
11.	Gulbenes novads		✓	
12.	Ādažu novads		✓	
13.	Ķekavas novads		✓	
14.	Preiļu novads		✓	
15.	Rēzeknes novads		✓	
16.	Salaspils novads		✓	
17.	Saulkrastu novads		✓	
18.	Smiltenes novads		✓	
19.	Talsu novads		✓	
20.	Augšdaugavas novads		✓	Paziņots 2024. gadā
21.	Cēsu novads		✓	Paziņots 2024. gadā
22.	Olaines novads		✓	Paziņots 2024. gadā
23.	Aizkraukles novads		✓	Paziņots 2024. gadā
24.	Siguldas novads		✓	Paziņots 2024. gadā
25.	Kuldīgas novads		✓	Paziņots 2024. gadā

¹⁰ Situācija uz 31.12.2024

Nr.	Nosaukums	PRASĪBAS IR IZPILDĪTAS		PRASĪBAS NAV IZPILDĪTAS
		Ieviesta sertificēta energopārvaldības sistēma	Ieviesta energopārvaldības sistēma	
26.	Limbažu novads		✓	Paziņots 2024. gadā
27.	Ludzas novads		✓	Paziņots 2024. gadā
28.	Mārupes novads		✓	Paziņots 2024. gadā
29.	Valkas novads		✓	Paziņots 2024. gadā
30.	Dienvidkurzemes novads			×
31.	Jelgavas novads			×
32.	Ogres novads			×
33.	Balvu novads			×
34.	Krāslavas novads			×
35.	Varakļānu novads			×
36.	Ventspils novads			×
KOPĀ		9	20	7
VALSTS IESTĀDES (75 % izpilde)				
1.	Finanšu ministrija	✓		
2.	Labklājības ministrija	✓		
3.	Veselības ministrija	✓		Paziņots 2024. gadā
4.	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija	✓		Paziņots 2024. gadā
5.	Zemkopības ministrija	✓		
6.	Aizsardzības ministrija		✓	
7.	Izglītības un zinātnes ministrija		✓	
8.	Tieslietu ministrija		✓	
9.	Ekonomikas ministrija		✓	Paziņots 2024. gadā
10.	Iekšlietu ministrija			×
11.	Kultūras ministrija			×
12.	Satiksmes ministrija			×
KOPĀ		5	4	3
CITAS ATVASINĀTAS PUBLISKAS PERSONAS (79 % izpilde)				
1.	Rīgas Stradiņa universitāte	✓		
2.	Rīgas brīvostas pārvalde	✓		Paziņots 2024. gadā
3.	Agroresursu un ekonomikas institūts		✓	
4.	Elektronikas un datorzinātņu institūts		✓	
5.	Rīgas Tehniskā Universitāte		✓	
6.	Daugavpils Universitāte		✓	
7.	Ventspils brīvostas pārvalde		✓	
8.	Latvijas Universitāte		✓	Paziņots 2024. gadā
9.	Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs		✓	Paziņots 2024. gadā
10.	Latvijas Zinātņu akadēmija		✓	

Nr.	Nosaukums	PRASĪBAS IR IZPILDĪTAS		PRASĪBAS NAV IZPILDĪTAS
		Ieviesta sertificēta energo- pārvaldības sistēma	Ieviesta energo- pārvaldības sistēma	
11.	Latvijas Mākslas akadēmija		✓	Paziņots 2024. gadā
12.	Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija			×
13.	Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte			×
14.	Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmija			×
KOPĀ		2	9	3